

Hvítur kirkjuleiðari ímóti Apartheid

Prísurin fyri at tosa ímóti Apartheid er fyri ein hvítan suðurafrikanara at verða útiðystur úr felagsskapinum við aðrar hvítar »afrikaans«. Henda prísinn mátti hvíti kirkjuleiðarin C.F. Beyers Naude gjalda, fyri at vera í samsvar við sína kristnu trúgv

»Hviti suðurafrikanarin er als ikki greiður yvir, at tey hvítu eru í minniluta í Suðurafrika«, sigur C.F. Beyers Naude

Mánakvöldið 29. august var frumframförsla í Delta Bio í Keypmannahavn av filminum »Beyers — en afrikaaner taler ud«. Hetta var stytta danska útgávan av filminum hjá Bob Billheimer »The cry of reason« um C.F. Beyers Naude, ein tann mest framstandandi hvíti afrikanska presturin, sum

stríðist saman við teimum svørtu ímóti rasuskilnaðarskipanini í Suðurafrika.

Stuðlaði Apartheid

Søgan um Beyers Naude er sjáldsom: Í mong, mong ár trúði hann sum flestu hvítu landsmenn hansara, at Apartheid-skipanin var góð og gagn-

lig og í samsvar við Biblíuna.

Tað var ikki fyrr enn rættiliga seint í lívi sínum, at hann varnaðist, at okkurt var galið í tí samfelagnum hann livdi í. Tað var eftir at hann hevði verið og vitjað í einum minuarbeiðarabýlingi, har svartir menn vórðu

tvungnir at arbeiða undir

Filmurin »Beyers — en afrikaaner taler ud« varir 30. minuttir, og sýnir m.a. filmsklipp frá Sharpeville-massakruni í 1960. Danska versiónin er vordin fíggað av teimum báðum donsku sparikossunum SDS og Bikuben, umframt Neyðhjálpi Fólka-kirkjunnar og Udenrigsministeriets humanitære bevilling. Tónleikin til filmin hevur kendi suðurafrikanski klaverleikarin Abdullah Ibrahim »Dollar Brand« gjort

sera vánaligum umstøðum 11 mánaðir um árið úttan at faa loyvi til at siggja nakran av sínum nærmastu.

Beyers Naude byrjaði nú at leggja til merkis tað stóra órættvísni, sum ráddi í Suðurafrikanska samfelagnum. Hann gjørdist greiður um, at virkið sum prestur innan Hollendsku reformertu kirkjuna, sum hann starvaðist innan, og sum stuðlaði Apartheid-skipanina, ikki kundi samsvara við Biblíuna.

Lýdni ímóti gudi

Sharpeville massakran í 1960, har 69 fólk í friðarligari kravgongu vórðu dripin av suðurafrikansku lögregluni, mundi eisini styrkja hansara hugsanir um rasistiska stýrið í Pretoria, men tað var ikki fyrr enn í 1963, at hann tók tað fyrsta stigið, og í eini prædiku yvir orðini »lýdni ímóti gudi« víðgjørdi rasuskilnaðarskipanina.

Orsøkin til at hann biðaði so leingi var, at felagsskapurin millum afrikaanararnar er ótrúliga sterkur, og at tala ímóti apartheid-skipan teirra, vildi vera roknað sum landa-svik, og tú kundi verða útiðystur úr felagsskapinum saman við familju tinni, og hann vildi ikki lata sítt politiska virksema ganga út yvir síni nærmastu. Tá hann at enda tók stigið, var tað, tí at kona hansara strongdi á, og meinti, at hann skuldi fylgja síni innastu hugsan.

Útiðystur

Og hann fekk rætt. Mitt undir prædikuni varð

hann avbrotin, og biðin um at fara niður av prædikustólinum, og ikki at visa seg aftur. Hann og konan vóru nú útiðyst úr afrikaanarasamfelagnum og teirri Hollendsku reformertu Kirkjuni, har hann eftirhondini var vordin ein týðandi persónur.

Hann fór nú at virka saman við øðrum hvítum og svørtum prestum í »Christian Institute« og »Christian Unity«. Hann var nú í stóðugum stríði við stjórnina í Pretoria — nakað sum avgjørt ikki var vandaleyst.

Bannlýstur

Í 1977 gjørdur myndugleikarnir so greitt borð: Starvsfelagi Beyers Naude Steve Biku varð myrður, og Beyers Naude varð bannlýstur í 7 ár. Hetta vildi siga, at hann mátti ikki úttala seg alment, ikki visa seg uttanfyri avmarkaði øki og ikki tosa við meira enn ein persón í senn.

»Fólk, ið eru bannlýst, liva ofta undir stórum menniskjaligum trýsti, og mong teirra bróta saman, men fyri meg gjørdist hetta besta tíðarskeiðið í lívi mínum.

Í staðin fyri at gerast innhugsin og hugtungur, valdi eg at lata vera við at hugsa um mína egnu stöðu, og fór í staðin at taka mæð av fólk, sum vóru komin illa fyri orsakað av rasismuni í Suðurafrika, og gav hetta mæð stóran ugga og gleði, tí hóast tey svørtu verða víðfarin sum djór, hava tey øll eina grundleggjandi positiva trúgv uppá, at tað fer at vera gott